

de rechtmatigheid van het voortduren van de maatregel van bewaring. Daarmee is sprake van een uitspraak als bedoeld in artikel 8:67 van de Awb.

Grief

3. De minister klaagt in haar enige grief dat de rechtbank buiten de grenzen van het geding is getreden door ambtshalve een oordeel te geven over de rechtmatigheid van de maatregel van bewaring. De ambtshalve toets in bewaringszaken is volgens de minister beperkt tot het beroep tegen de maatregel van bewaring of grensdetentie zelf. In dit geval was bij de rechtbank ten tijde van de uitspraak alleen een beroep tegen het asielbesluit aanhangig en geen beroep tegen de maatregel van bewaring. Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank ten onrechte de opheffing van de maatregel van bewaring bevolen en aan betrokkene schadevergoeding toegekend, aldus de minister.

Beoordeling

3.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 26 juli 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2829, onder 5), mag ambtshalve toetsing in bewaringszaken er niet toe leiden dat de bewaringsrechter treedt in de toetsing van de rechtmatigheid van een ander besluit dan het besluit waartegen beroep is ingesteld. De Afdeling overweegt nu dat dit ook geldt voor de omgekeerde situatie. Het beroep van betrokkene was gericht tegen het besluit van 10 juli 2024, over de afwijzing van haar asielaanvraag. Binnen die procedure bestaat geen ruimte voor toetsing van de rechtmatigheid van het voortduren van de bewaring.

3.2. De grief slaagt.

Conclusie

4. Het hoger beroep is gegrond. De Afdeling vernietigt de uitspraak van de rechtbank. De minister hoeft geen proceskosten te vergoeden.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verklaart het hoger beroep gegrond;

II. vernietigt de mondelinge tussenuitspraak van de rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, van 27 augustus 2024 in zaak nr. NL24.28618.

116

Afwijzing beroep op recht op privéleven op grond van art. 8 EVRM van Surinaamse oud-Nederlanders onvoldoende gemotiveerd.

Rechtbank Den Haag zp Amsterdam
11 februari 2025, NL23.23302 en NL23.23307,
ECLI:NL:RBDHA:2025:2548
(mr. Moussaoui, mr. Van Gijn, mr. Baldinger)
Noot mr. E.A. Besselsen

Gezinsleven. Suriname. Termijn. Nationaliteitsrecht. Toescheidingsovereenkomst Nederland – Suriname.

[EVRM art. 8; Toescheidingsovereenkomst Nederland – Suriname art. 4, 5]

Aanvraag eisers om verlening van een verblijfsvergunning regulier onder de beperking familieleden op grond van art. 8 EVRM. Tussen partijen is niet in geschil dat eisers, vanwege de lange duur van hun verblijf in Nederland, privéleven hebben dat valt onder art. 8 EVRM. Het geschil ziet op de vraag of alle feiten en omstandigheden zijn betrokken bij de belangenafweging en op de uitkomst hiervan.

1. De minister heeft onvoldoende inzichtelijk gemaakt welke banden eisers met Nederland hebben gehad in de verschillende fases van hun leven. Zo hadden zij tot 1975 de Nederlandse nationaliteit, woonden zij in het overzeese gedeelte van het Koninkrijk en maakten zij deel uit van een maatschappij die gericht was op (het Europese deel van) Nederland. Van 1975 tot 1998 woonden eisers in Suriname en hadden zij niet langer de Nederlandse nationaliteit. Maar zij hebben ook in deze periode banden met Nederland gehad. Ten onrechte is de minister alleen uitdrukkelijk ingegaan op de banden die zijn opgebouwd met Nederland in de laatste fase vanaf 1998.

2. De minister heeft verder ten onrechte niet of nauwelijks aandacht besteed aan de bijzondere positie die Surinaamse vreemdelingen innemen in het Nederlandse vreemdelingenrecht. Zo is deze groep onder meer vrijgesteld van het inburgeringseisen en hoeft Nederland niet het meest

aangewezen land te zijn in het kader van een verblijfsaanvraag op medische gronden. Die bijzondere positie blijkt ook uit de door eisers aangehaalde motie-Bontenbal. Meer in het bijzonder heeft de minister niet inzichtelijk gemaakt welk gewicht toekomt aan de omstandigheid dat eisers 32 dan wel 25 jaar de Nederlandse nationaliteit hebben gehad en deze onvrijwillig zijn kwijtgeraakt. Volgens het Hof is dit een zeer relevante omstandigheid in het kader van de beoordeling van art. 8 EVRM (EHRM 3 oktober 2014, 12738/10, «JV» 2014/343 (Jeunesse)).

3. Ook dient het feit dat er nooit concrete pogingen zijn verricht om eisers uit te zetten en zij dus in zoverre vele jaren zijn gedoogd in het voordeel van eisers mee te wegen in de belangenafweging. Beroep gegrond.

Red. *Tegen deze uitspraak is geen hoger beroep ingesteld.*

De vreemdelingen, van Surinaamse nationaliteit, gemachtigde: mr. E.E.M. Bezem, eisers, tegen de minister van Asiel en Migratie, gemachtigde: mr. Y.D. Ancion, verweerder.

Inleiding

1. In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank het beroep van eisers tegen de afwijzing van de aanvraag van eisers om verlening van een verblijfsvergunning regulier onder de beperking ‘familieleden op grond van artikel 8 van het EVRM¹’ en het daaraan gekoppelde verzoek om een voorlopige voorziening.

1.1. De minister heeft deze aanvraag met het besluit van 19 mei 2016 afgewezen. Met het bestreden besluit van 29 juni 2023 op het bezwaar van eisers is de minister bij de afwijzing van de aanvraag gebleven.

1.2. De minister heeft op het beroep gereageerd met een verweerschrift.

2. De rechtbank heeft het beroep en het verzoek op 3 oktober 2024 op zitting behandeld. Hieraan hebben deelgenomen: eisers, de gemachtigde van eisers en de gemachtigde van de minister. Ook waren op de zitting aanwezig de dochter van ei-

sers, [naam 1] (referente), haar echtgenoot, hun twee kinderen en [naam 2], begeleider van [eiser 1].

Beoordeling door de rechtbank

3. Eisers hebben verzocht om vrijstelling van het griffierecht vanwege betalingsonmacht. Eisers hebben verklaard dat zij geen inkomen en geen vermogen hebben. Gelet daarop wijst de rechtbank het verzoek om vrijstelling van het griffierecht toe.

4. Partijen worden verdeeld gehouden over de vraag of eisers op grond van artikel 8 van het EVRM in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning. De rechtbank ziet in hetgeen eisers hebben aangevoerd in de beroepsgronden en op de zitting aanleiding om eerst in te gaan op het beroep van eisers op bescherming van hun recht op de uitoefening van hun privéleven hier in Nederland. Tussen partijen is niet in geschil dat eisers, vanwege de lange duur van hun verblijf in Nederland, privéleven hebben dat valt onder de reikwijdte van artikel 8 van het EVRM. Het geschil ziet op de vraag of alle feiten en omstandigheden zijn betrokken bij de daaropvolgende belangenafweging en op de uitkomst van deze belangenafweging.

5.1. De minister heeft zich in de besluitvormingsfase op het standpunt gesteld dat de belangenafweging in het nadeel van eisers uitvalt. Daarbij heeft de minister van belang geacht dat hun verblijf in Nederland altijd onrechtmatig is geweest, dat zij zijn geboren en getogen in Suriname en daar het grootste gedeelte van hun volwassen leven hebben doorgebracht. De minister gaat er vanuit dat eisers in Suriname een sociaal netwerk hebben waarop zij kunnen terugvallen. Verder heeft de minister gewezen op het restrictief toelatingsbeleid en op het gewicht dat het economisch belang in de schaal legt aan de kant van de Nederlandse staat.

5.2. Eisers hebben in beroep aangevoerd dat onvoldoende rekening is gehouden met de omstandigheid dat zij sinds 1998, dus al 26 jaar, in Nederland verblijven. Verder is niet meegewogen dat eisers zijn geboren en getogen in wat toen het Overzees Rijksdeel van het Koninkrijk der Nederlanden – nu Suriname – was. Eisers bezaten om die reden vanaf 1943 dan wel 1950 tot 1975 de Nederlandse nationaliteit en hebben die onvrijwillig verloren. Door hun opvoeding en leven in Suriname zijn zij geheel gericht op Europees Ne-

1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

derland. Nederland heeft in de koloniale tijd namelijk altijd een sterke assimilatiepolitiek gevoerd ten aanzien van Suriname. Eisers spreken ook vloeiend Nederlands. Dit onvrijwillige verlies van de nationaliteit moet volgens Werkinstructie 2020/16² en volgens rechtspraak van het Hof³, de Afdeling⁴ en lagere rechtspraak worden meegewogen in het voordeel van de vreemdeling. De bijzondere positie van Surinamers (oud-Nederlanders) komt ook terug in de vrijstellingen die bestaan ten aanzien van het inburgeringsvereiste voor deze groep. Verder zijn eisers op leeftijd en hebben zij in Nederland veel familieleden, waaronder hun drie kinderen en hun kleinkinderen. Zij hebben geen familieleden meer in Suriname en hebben daar ook geen sociaal netwerk meer. Al hun vrienden in Suriname zijn inmiddels overleden. Ook hebben eisers gewezen op het vele vrijwilligerswerk dat eiser heeft gedaan in Den Haag en de medische problemen van met name eiseres. Zij is dement, heeft allerlei medische klachten en zit inmiddels in een verzorgingstehuis. Zij verkeert in haar laatste levensfase. Daarnaast is volgens eisers van belang dat zij lange tijd zijn gedoogd. De minister heeft geen inspanningen verricht om eisers uit te zetten, hoewel hun verblijfplaats bekend was. Ook aan deze elementen is niet of te weinig aandacht besteed. Verder is volgens eisers een te zwaar gewicht toegekend aan het economisch belang van de Nederlandse staat. Eisers worden door hun kinderen onderhouden en maken dan ook geen aanspraak op de openbare kas. Ook in dit kader wordt gewezen op de bijzondere historische banden en de bijzondere positie van Surinaamse vreemdelingen. Tot slot hebben eisers gewezen op de Motie Bontenbal⁵, die heeft geleid tot de regeling voor langdurig in Nederland verblijvende Surinaamse vreemdelingen.⁶ In de motie wordt overwogen dat vreemdelingen zoals eisers, die als Nederlanders zijn geboren en die familieleden hebben in Nederland met

de Nederlandse nationaliteit, mede daardoor sterke banden met Nederland hebben.

5.3. De rechtbank is van oordeel dat de minister een aantal relevante feiten en omstandigheden niet, dan wel onvoldoende of onvoldoende inzichtelijk, bij de belangenafweging heeft betrokken.

5.3.1. Allereerst heeft de minister onvoldoende inzichtelijk gemaakt welke banden eisers met Nederland hebben gehad in de verschillende fases van hun leven. Zoals ook op de zitting aan de orde is geweest, hadden eisers tot 1975 de Nederlandse nationaliteit, woonden zij in het overzeese gedeelte van het Koninkrijk der Nederlanden en maakten zij deel uit van een maatschappij die gericht was op (het Europese deel van) Nederland. In de periode tussen 1975 en 1998 hebben eisers in Suriname verbleven en hadden zij niet langer de Nederlandse nationaliteit. Zij hebben betoogd dat zij ook in deze periode banden met Nederland hebben gehad, onder meer omdat de Surinaamse maatschappij op veel vlakken zoals onderwijs en taal in de jaren na de onafhankelijkheid niet veranderde en gericht bleef op Nederland. En sinds 1998 verblijven eisers in Nederland. Ten onrechte is de minister in het besluit alleen uitdrukkelijk ingegaan op de banden die zijn opgebouwd met Nederland in de laatste fase vanaf 1998. Op de zitting heeft de minister toegelicht dat aan de opgebouwde banden in de beide eerdere fases beperkt gewicht toekomt, maar dat standpunt heeft de minister onvoldoende draagkrachtig onderbouwd. Zo heeft de minister onvoldoende kunnen uitleggen waarom aan de banden in de twee eerdere fases beperkt gewicht toekomt.

5.3.2. De minister heeft verder ten onrechte niet of nauwelijks aandacht besteed in het besluit aan de bijzondere positie die Surinaamse vreemdelingen innemen in het Nederlandse vreemdelingenrecht. Zo zijn Surinaamse vreemdelingen onder meer vrijgesteld van het inburgeringsvereiste, maar bijvoorbeeld ook van het vereiste dat Nederland het meest aangewezen land moet zijn voor de medische behandeling bij het verlenen van een vergunning op medische gronden. Hieruit volgt dat de banden van eisers met Nederland anders gewogen moeten worden vergeleken met de banden van vreemdelingen uit andere derde landen. Die bijzondere positie blijkt ook uit de door eisers aangehaalde Motie Bontenbal, waarin is overwogen dat vreemdelingen zoals eisers, die als Nederlanders zijn geboren en die familieleden hebben

2 Werkinstructie 2020/16 (SUA) van 18 november 2020, Richtlijnen voor de toepassing van artikel 8 EVRM.

3 Europese Hof voor de Rechten van de Mens.

4 Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

5 Kamerstukken II, 2023-2024, 35749, nr. 13, motie van het lid Bontenbal c.s. van 18 juni 2024.

6 Regeling van 1 juli 2024, nummer 5580844, tot wijziging van het Voorschrift Vreemdelingen 2000, Staatscourant 2024, 22002.

in Nederland met de Nederlandse nationaliteit, mede daardoor sterke banden met Nederland hebben.

5.3.3. Meer in het bijzonder geldt dat de minister niet inzichtelijk heeft gemaakt welk gewicht toekomt aan de omstandigheid dat eisers 32 dan wel 25 jaar de Nederlandse nationaliteit hebben gehad en deze onvrijwillig zijn kwijtgeraakt. Volgens het Hof is dit een zeer relevante omstandigheid in het kader van de beoordeling van artikel 8 van het EVRM, die de positie van eisers anders maakt dan de positie van vreemdelingen die nooit de Nederlandse nationaliteit hebben gehad.⁷ Bovendien heeft de minister op de zitting erkend dat er gedurende de inmiddels 26 jaar dat eisers in Nederland verblijven nooit concrete pogingen zijn verricht om eisers uit te zetten en eisers dus in zoverre vele jaren zijn gedoogd. Ook dit is een omstandigheid die in het voordeel van eisers weegt en ten onrechte niet bij de belangenafweging is betrokken.

5.3.4. De minister heeft ook ten onrechte geen aandacht besteed in de belangenafweging aan de levensfase waarin eisers zich bevinden. Dat is volgens Werkinstructie 2020/16⁸ wel degelijk een belang dat bij de belangenafweging betrokken dient te worden. Eisers zijn flink op leeftijd en bevinden zich in hun laatste levensfase. Dat maakt dat zij zich in de regel minder makkelijk kunnen aanpassen aan een nieuwe situatie in Suriname vergeleken met (jong)volwassenen die terug moeten keren naar hun land van herkomst. Bovendien zijn al hun familieleden hier in Nederland. Daar heeft de minister zich naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende rekenschap van gegeven. Ook heeft de minister in het licht van hun vergeworpen leeftijd onvoldoende onderbouwd dat eisers terug zouden kunnen keren naar Suriname en daar opnieuw een sociaal netwerk zouden

kunnen opbouwen. Dat geldt des te meer omdat eisers dementerend is. Evenmin heeft de minister deugdelijk gemotiveerd dat zij zouden kunnen terugvallen op hun oude netwerk. Eisers hebben immers aangevoerd dat zij al 26 jaar weg zijn en hun vrienden en bekenden zijn overleden.

5.3.5. Tot slot heeft de minister onvoldoende onderbouwd waarom zo'n zwaar gewicht toekomt aan het economisch belang van Nederland in een zaak als deze. Eisers hebben aangevoerd dat het aan hen tegenwerpen dat zij gebruik zullen maken van de infrastructuur en de gezondheidszorg in Nederland niet valt te rijmen met de omstandigheid dat de welvaart in Nederland in ieder geval deels het gevolg is van het koloniale verleden en de uitbuiting van Suriname door Nederland. De minister is onvoldoende ingegaan op dit argument.

Conclusie en gevolgen

6. Het beroep is gegrond omdat het bestreden besluit in strijd met de artikelen 3:2 en 7:12, eerste lid, van de Awb⁹ onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en onvoldoende is gemotiveerd. De rechtbank vernietigt daarom het bestreden besluit. De rechtbank ziet geen reden om de rechtsgevolgen van het besluit in stand te laten of zelf een beslissing te nemen. Ook draagt de rechtbank niet aan de minister op om het gebrek te herstellen met een betere motivering of een ander besluit (een zogenoemde bestuurlijke lus). Dit omdat dit volgens de rechtbank geen doelmatige en efficiënte manier is om de zaak af te doen.

7. De rechtbank bepaalt met toepassing van artikel 8:72, vierde lid, van de Awb dat de minister een nieuw besluit moet nemen met inachtneming van deze uitspraak. De rechtbank geeft de minister hiervoor vier weken.

8. De gevraagde voorziening strekt ertoe om de uitzetting te verbieden totdat is beslist op het beroep. In dit geval is er geen aanleiding tot het treffen van de gevraagde voorziening, omdat de rechtbank op het beroep heeft beslist.

9. Omdat eisers geen griffierecht hebben betaald, hoeft de minister geen griffierecht aan hen te vergoeden. Omdat het beroep gegrond is krijgen eisers een vergoeding van hun proceskosten. De kosten stelt de rechtbank op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een der-

7 Zie het arrest van 3 oktober 2014, Jeunesse tegen Nederland, nr. 12738/10, ECLI:CE:ECHR:2014:1003JUD001273810, overweging 115.

8 Zie ook pagina 25: *“Iedereen die eenmaal in Nederland verblijft, zal in zekere mate banden aangaan met Nederland. Dit geldt zeker ook voor kinderen. Hoe langer een kind in Nederland is, hoe sterker de banden met Nederland zullen zijn. Ook de leeftijd van het kind kan van invloed zijn op de mate van binding: een jong kind kan zich in de regel makkelijker aanpassen aan een nieuwe situatie in het land van herkomst dan een ouder kind.”*

9 Algemene wet bestuursrecht.

de beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op €2.721,- (1 punt voor het indienen van het beroepsschrift, 1 punt voor het indienen van het verzoekschrift en 1 punt voor het verschijnen op de zitting met een waarde per punt van € 907,- en een wegingsfactor 1). Omdat aan eisers een toevoeging is verleend, moet de minister de proceskostenvergoeding betalen aan de gemachtigde.

Beslissing

De rechtbank,
in de zaak geregistreerd onder nummer NL23.23302:

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het besluit van 29 juni 2023; en,
- draagt de minister op binnen vier weken na de dag van verzending van deze uitspraak een nieuw besluit te nemen op het bezwaar met inachtneming van deze uitspraak.

De voorzieningenrechter,
in de zaak geregistreerd onder nummer NL23.23307:

- wijst het verzoek af.

De rechtbank en voorzieningenrechter,
in beide zaken:

(...; red.)

NOOT

Sinds 1 januari 2025 is de tijdelijke en eenmalige regeling voor verlening van een verblijfsvergunning aan langdurig verblijvende Surinaamse oud-Nederlanders in werking getreden. Art. 3.24aa lid 2 Voorschrift Vreemdelingen 2000 bepaalt:

‘Als categorieën vreemdelingen, bedoeld in artikel 3.51, vierde lid, van het Besluit zijn aangewezen vreemdelingen met het volgende verblijfsdoel:

(...)

m. verblijf als langdurig in Nederland verblijvende Surinaamse vreemdeling die:

1° voor 1975 Nederlander is geweest en bij de onafhankelijkheid van Suriname op 25 november 1975 het Nederlanderschap als gevolg van de Toescheidingsovereenkomst tussen Nederland en Suriname heeft verloren;

2° voorafgaand aan 1 januari 2025 een minimale en aaneengesloten verblijfsduur in Nederland heeft gehad van tien jaar, zoals vastgelegd in een

Burgemeestersverklaring, afgegeven door de gemeente Amsterdam;

3° zijn identiteit aantoonend door het bezit van een geldig identiteitsbewijs, paspoort, een verklaring van nationaliteit of bewijs van voormalig Nederlanderschap; en

4° binnen de periode van tien jaar voorafgaand aan de datum van de indiening van de aanvraag om de verblijfsvergunning niet is veroordeeld voor een misdrijf.’

De regeling vervalt per 1 juli 2025.

Toen Suriname in 1975 onafhankelijk werd, verloren de inwoners van de voormalige Nederlandse kolonie hun Nederlandse nationaliteit en kregen zij de Surinaamse nationaliteit. In de vijf jaar na de onafhankelijkheid konden Surinaamse oud-Nederlanders nog gebruikmaken van een relatief soepele toelatingsregeling om naar Nederland te komen of er te verblijven. Deze regeling is in 1980 stopgezet. Vanaf dat moment golden voor Surinamers, net als voor andere derdelanders, strenge immigratievoorwaarden. Door dit beleid is een groep Surinamers in een juridisch vacuüm terechtgekomen.

Een beroep op art. 8 EVRM slaagde meestal niet en de mogelijkheden tot wedertoevlucht van oud-Nederlanders bleven beperkt tot in het Europese deel geboren en getogen oud-Nederlanders of die vanuit een ander land dan Suriname, bijzondere banden konden aantonen.

Met de nieuwe regeling kunnen nu zo’n 750 tot 1000 Surinaamse oud-Nederlanders die al jaren onrechtmatig in Nederland, vooral in Amsterdam, verblijven eindelijk een verblijfsstatus krijgen. Na een jaar kunnen zij via de optieprocedure ook het Nederlanderschap terugkrijgen.

De uitspraak van 11 februari 2025, over twee oudere Surinaamse oud-Nederlanders die overduidelijk aan de voorwaarden van de regeling voldoen, illustreert de urgentie van de regeling, maar ook dat er altijd juridische ruimte is (geweest) om verantwoordelijkheid te nemen voor het koloniale verleden.

Het betreft hier twee Surinaamse oud-Nederlanders die sinds 1998, dus inmiddels al 27 jaar, in Nederland verblijven. Beiden bezaten vanaf hun geboorte respectievelijk in 1943 en 1950 tot 1975 de Nederlandse nationaliteit die zij onvrijwillig zijn verloren op grond van de Toescheidingsovereenkomst. Hun op Nederland gerichte opvoeding heeft plaatsgevonden in een Suriname dat nog deel uitmaakte van het Overzees Rijksdeel van

het Koninkrijk der Nederlanden en zij spreken vloeiend Nederlands. Beiden hebben veel familieleden in Nederland, waaronder kinderen en kleinkinderen en geen familieleden meer in Suriname. Eén betrokkene is dement en verblijft in een verzorgingstehuis. Beiden worden door hun familieleden in Nederland onderhouden.

Hun aanvragen voor een verblijfsvergunning op grond van art. 8 EVRM werden al op 19 mei 2016, toen er nog geen zicht was op de tijdelijke regeling, afgewezen en het bezwaar tegen de afwijzing werd op 29 juni 2023 ongegrond verklaard. De zitting bij de meervoudige kamer en de voorzieningenrechter van rechtbank Den Haag vond plaats in Amsterdam op 3 oktober 2024.

De minister stelde zich gedurende de gehele procedure op het standpunt dat de belangenafweging in het nadeel van eisers uitvalt, met name omdat hun verblijf in Nederland altijd onrechtmatig is geweest, dat zij geboren en getogen Surinamers zijn en daar het grootste deel van hun leven hebben doorgebracht, zodat zij, volgens de minister, een sociaal netwerk hebben waarop zij kunnen terugvallen. Verder wijst de minister – zoals zij gewoon is te doen – op het restrictieve migratiebeleid en het gewicht van het economisch belang voor de staat.

Het is opvallend dat de minister zelfs in het verweerschrift en op zitting vasthoudt aan dit standpunt terwijl de Tweede Kamer al op 25 juni 2024 de motie-Bontenbal had aangenomen waarmee aandacht werd gevraagd voor de groep langdurig in Nederland verblijvende, Surinaamse ouderen zonder rechtmatig verblijf met sterke banden met Nederland. En terwijl de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid E. van der Burg al per brief van 27 juni 2024 heeft bevestigd dat aan deze groep Surinamers verblijf moet worden verleend. Per *Staatscourant* van 1 juli 2024 is besloten dat de regeling werd opgenomen in art. 3.24aa lid 2 Voorschrift Vreemdelingen 2000.

De motie was naar aanleiding van Kamervragen over een artikel in de *Volkskrant* van 5 april 2024 over deze groep en waarin E. Bezem, die ook de gemachtigde was van de Surinaamse oud-Nederlanders in de hier besproken zaak, aankondigde voor honderd cliënten een aanvraag voor een verblijfsvergunning op niet-tijdelijke humanitaire gronden (wedertoevlating) in te dienen bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst. De uitspraak van 8 november 2024 van rechtbank Den Haag

zittingsplaats Haarlem

(ECLI:NL:RBDHA:2024:18356) gaat over een afwijzing van een dergelijke aanvraag. De rechtbank overwoog toen al dat de minister onvoldoende had gemotiveerd dat de tegenwerping van het mvv-vereiste niet in strijd is met art. 8 EVRM, de hardheidclausule en het evenredigheidsbeginsel. De minister had volgens de rechtbank ten onrechte niet in de belangenafweging betrokken dat eiser (een Surinaamse oud-Nederlander die al sinds 1997 in Nederland verbleef) familie heeft in Nederland en oud-Nederlander is en is niet ingegaan op het bijzondere feit dat eiser een voormalige Nederlander is waarvan de verblijfspositie al langere tijd in discussie is. De rechtbank heeft de minister in deze zaak opgedragen een nieuwe afweging te maken en daarbij ook de regeling die op 1 januari 2025 in werking zal treden te betrekken. De minister is in hoger beroep gegaan tegen die uitspraak.

In de hier besproken uitspraak is de rechtbank ook van oordeel dat de minister een aantal relevante feiten en omstandigheden niet of onvoldoende bij de belangenafweging in het kader van het recht op uitoefening van privéleven in Nederland heeft betrokken. Niet in geschil is dat dit privéleven vanwege de zeer lange duur van het verblijf in Nederland binnen de reikwijdte van art. 8 EVRM valt.

De rechtbank overweegt ten eerste dat de minister onvoldoende heeft kunnen uitleggen waarom aan de banden van eisers met Nederland voor hun komst naar Nederland in 1998 beperkt gewicht toekomt. De rechtbank benadrukt het koloniaal verleden tot 1975 en dat eisers tot dan de Nederlandse nationaliteit hadden, in Suriname woonden en deel uitmaakten van een maatschappij die gericht was op (het Europese deel van) Nederland. Ook voor de periode tussen 1975 en 1998, toen eisers in een onafhankelijk Suriname verbleven zonder de Nederlandse nationaliteit, bleef de Surinaamse maatschappij op veel vlakken, zoals onderwijs en taal, gericht op Nederland.

Ook meent de rechtbank dat de minister ten onrechte nauwelijks aandacht heeft besteed aan de bijzondere positie die Surinaamse vreemdelingen innemen in het Nederlandse vreemdelingenrecht, bijvoorbeeld in het kader van het inburgeringsvereiste of bij het verlenen van een vergunning op medische gronden. De rechtbank stelt dat uit die bijzondere positie volgt dat de

banden van eisers met Nederland anders gewogen moeten worden dan bij vreemdelingen uit andere derde landen. De rechtbank verwijst hierbij naar de motie-Bontenbal waarin is overwogen dat vreemdelingen die als Nederlanders zijn geboren en die familieleden hebben in Nederland met de Nederlandse nationaliteit, mede daardoor sterke banden met Nederland hebben.

Onder verwijzing naar het EHRM-arrest *Jeunesse/Nederland* van 3 oktober 2014, overweegt de rechtbank dat de zeer relevante omstandigheid dat eisers respectievelijk 32 en 25 jaar de Nederlandse nationaliteit hebben gehad en deze onvrijwillig zijn kwijtgeraakt niet kenbaar is betrokken in de belangenafweging. Evenals het feit dat hun langdurige verblijf in Nederland is gedoogd.

Ook heeft de minister volgens de rechtbank ten onrechte geen aandacht besteed in de belangenafweging aan de laatste levensfase waarin eisers zich bevinden. De rechtbank benadrukt dat mensen zich op deze hoge leeftijd (en dementerend) minder makkelijk kunnen aanpassen aan een nieuwe situatie in Suriname en minder makkelijk een nieuw sociaal netwerk kunnen opbouwen. De minister moet nader motiveren dat zij zouden kunnen terugvallen op een oud netwerk na 26 jaar verblijf in Nederland.

De rechtbank overweegt tot slot dat de minister onvoldoende heeft onderbouwd waarom zo'n zwaar gewicht toekomt aan het economisch belang van Nederland. Al eerder hebben Afdeling en rechtbanken bepaald dat de minister dit algemene belang niet kan tegenwerpen zonder een op de zaak toegespitste motivering.¹ In deze uitspraak overweegt de rechtbank bovendien dat de minister had moeten ingaan op het argument van eisers dat het aan hen tegenwerpen dat zij gebruik zullen maken van de infrastructuur en de gezondheidszorg in Nederland niet valt te rijmen met de omstandigheid dat de welvaart in Nederland in ieder geval deels het gevolg is van het koloniale verleden en de uitbuiting van Suriname door Nederland.

Hiermee is deze uitspraak van betekenis voor meer oud-Nederlanders uit voormalige koloniën, zoals ook Nederlands-Indië. Eisers van deze uit-

spraak zullen allicht een verblijfsvergunning hebben gekregen, al dan niet op basis van de nieuwe regeling, maar voor vreemdelingen die niet aan de voorwaarden van de regeling voldoen of te laat zijn om in aanmerking te komen voor deze vergunning, vormen de overwegingen van de rechtbank duidelijke aanknopingspunten dat Nederland ook een morele en historische verantwoordelijkheid draagt voor deze groep geboren en getogen oud-Nederlanders met bijzondere banden met Nederland.

mr. E.A. Besselsen

Advocaat immigratie- en nationaliteitsrecht bij
Everaert Advocaten, Amsterdam

117

Vreemdeling moet concretiseren wat de eerdere ervaringen in Dublinland voor gevolgen heeft voor discretionaire bevoegdheid minister.

Rechtbank Den Haag zp Zwolle
27 maart 2025, NL24.29947,
ECLI:NL:RBDHA:2025:5285
(mr. Esmeijer)

Aanvraag, asiel. Dublinverordening. Kroatië. Discretionaire bevoegdheid. Interstatelijk vertrouwensbeginsel. Motivering.

[Verordening (EU) nr. 604/2013 art. 3 lid 2, 16, 17; Vc 2000 C2/5]

De MvA&M heeft de asielaanvraag van de vreemdeling bij besluit van 26 juli 2024 niet in behandeling genomen omdat Kroatië verantwoordelijk is voor de aanvraag. De vreemdeling stelt dat zijn neef in Nederland afhankelijk is van zijn hulp en dat hij daarom bij zijn neef wil blijven.

1. Omdat het familielid van eiser geen kind, broer, zus of ouder van hem is, slaagt de beroepsgrond op art. 16 Dublinverordening (Dv) niet.

De vreemdeling stelt dat zijn ervaringen in Kroatië zijn te kwalificeren als bijzondere, individuele omstandigheden in de zin van art. 17 Dv. Omdat de MvA&M deze omstandigheden alleen heeft betrokken bij de beoordeling van het interstatelijk vertrouwensbeginsel, heeft hij onvoldoende ge-

1 Onder andere in ABRvS 4 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4912, ECLI:NL:RVS:2024:4911, ECLI:NL:RVS:2024:4965, «JV» 2025/75 en «JV» 2025/76, m.nt. Klaassen.